

บทที่ 2

วาระผลคิตีที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของความถนัด

ความถนัด มีความหมายหลายอย่าง ตามทฤษฎีและแนวคิด ซึ่งเป็นผลจากการค้นคว้าของนักจิตวิทยาและนักวัดผลหลายท่าน ดังมีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับความถนัดไว้หลายท่าน ดังนี้

กรีน จอร์เจนสัน และ เยอร์เบอร์ช (Green, Jorgenson and Gerberich) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความถนัด หมายถึง สักยภาพที่มีอยู่ในตัวบุคคลก่อนที่จะทำงานซึ่งเป็นผลให้บุคคลประสบความสำเร็จในงานนั้น ¹

เรมเมอร์ (Remmers) ให้นิยามของความถนัดว่าหมายถึงลักษณะปัจจุบันของบุคคลซึ่งเป็นตัวทำนายถึงผลสัมฤทธิ์ในอนาคต ²

วอลเตอร์ วี บิงแฮม (Walter V. Bingham) กล่าวว่า ความถนัดคือ ภาวะที่แสดงถึงความเหมาะสมของบุคคลในด้านของความพร้อมที่จะเพิ่มพูนความชำนาญ (สักยภาพ) และพัฒนาความสนใจในการฝึกฝนสักยภาพนั้น ³

¹ H.A.Green, A.N. Jorgenson and J.R.Gerberich, Measurement and Psychological Evaluation in Secondary School, 2 rd ed. (New York : Longmans, Green & Co., 1953), p. 31.

² H.H.Remmers and N.L.Gage, Educational Measurement and Evaluation, Rev. ed. (New York : Harper & Brothers, 1955), p.218.

³ Walter V. Bingham, Aptitudes and Aptitude Testing, (New York : Harper & Brothers, 1936), p.18.

แครอล (Carroll) กล่าวว่า ความถนัด คือ จำนวนเวลาที่ต้องการในการเรียนเพื่อให้รู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง¹

คลิฟฟอร์ด ที มอร์แกน (Clifford T. Morgan) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า ความถนัด หมายถึง สภาวะของบุคคลที่สามารถจะนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ โดยการฝึกหัดเฉพาะอย่างและยังหมายถึง บางสิ่งบางอย่างซึ่งบุคคลสามารถปฏิบัติได้หลังจากฝึกหัด²

เดวิด (Davis) ให้ความหมายว่า ความถนัด เป็นความสามารถขั้นพื้นฐานเพียงอย่างเดียวหรือหลาย ๆ อย่างรวมกันที่ไร้ทำนายผลการกระทำในเกณฑ์ที่กำหนดได้³

วิกเตอร์ เอส. โนล (Victor H. Noll) กล่าวว่า ความถนัด หมายถึง ความสามารถในสาขาเฉพาะ เช่น ความสามารถทางดนตรี ทางศิลปะ หรือเชิงกล⁴

¹ สวัสดิ์ ประทุมราช, "การเขียนเพื่อรู้" พัฒนาวิถผล 10 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์หน้าเจริญทัศน์, 2517), หน้า 22 .

² Clifford T. Morgan, Introduction to Psychology, (New York : McGraw-Hill Book Co., 1966), p.418.

³ Frederick B. Davis, Educational Measurements and their Interpretation, (California : Wodsworth Publishing, Inc., 1964), pp. 126-127.

⁴ Victor H. Noll and Dale P. Scannell, Introduction to Educational Measurement, 3 rd ed., (New York : Houghton Mifflin Co., 1972), p.344.

ดูย ชูบสาย ได้ให้ควาหมาย ความถนัด ว่าหมายถึง สภาวะทางจิต ที่แสดงว่า คนมีแนวโน้มพิเศษที่ทำให้คนเหมาะที่จะทำงานชนิดหนึ่ง ๆ ¹

ชวาล แพร์ดกุล กล่าวว่า ความถนัด หมายถึง สมรรถวิสัยและทิศทาง แห่งความงอกงามทางสมอง หรือ หมายถึง มีระดับความสามารถของบุคคลที่เขาอาจ มีได้ก่อนการ เรียนรู้ การฝึกฝนใน วิทยาการต่าง ๆ และ ทักษะทั้งปวง ถ้าหากเขาได้รับ ประสบการณ์ และ การฝึกฝนที่เหมาะสม ²

สมบุรณ์ ชิตพงศ์ ให้ความหมายว่า ความถนัด หมายถึง สมรรถภาพหรือ ศักยภาพหรือความสามารถที่มีอยู่ในตัวบุคคลอัน เป็นผลมาจากการฝึกฝนความรู้และ ประสบการณ์ทั้งอื่นทั้งปวง ³

จากคำจำกัดความหรือความหมายของความถนัดที่นักจิตวิทยาหลายท่านได้ กล่าวไว้ พอจะสรุปได้ว่า ความถนัด หมายถึง กลุ่มคุณลักษณะที่แสดงถึงความสามารถของ บุคคล ซึ่ง หากได้รับการ เรียนรู้และและฝึกฝนทักษะบางอย่างแล้วจะทำให้บุคคลนั้นประสบ ความสำเร็จในการ เรียน หรือการประกอบอาชีพและความถนัดนี้สามารถค้นพบได้โดยใช้ แบบสอบความถนัด ซึ่งเป็นแบบสอบ ที่วัดผลของประสบการณ์การเรียนรู้ทั่ว ๆ ไปที่พบ เป็นประจำในชีวิตของแต่ละบุคคล ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความสามารถในการที่จะฝึกฝนให้เกิด

¹ ดูย ชูบสาย, จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2508), หน้า 268 .

² ชวาล แพร์ดกุล, "การทดสอบความถนัดทางการเรียน" วิทยาสาร 25 (10 ตุลาคม 2517) : 36 .

³ สมบุรณ์ ชิตพงศ์ , และสำเร็จ บุญเรืองรัตน์ , การวัดความถนัด (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2518), หน้า 17 .

ลักษณะหรือพฤติกรรมเฉพาะอย่าง เพื่อให้โอกาสที่เหมาะสมแก่เขา¹ แบบสอบความถนัด
ใช้ทำนายผลสัมฤทธิ์ของการฝึกฝนในอนาคต มีทั้งแบบสอบความถนัดทางวิชาการและ
แบบสอบความถนัดทางอาชีพ (Vocational Aptitude Test)

ประเภทของแบบสอบความถนัด

แบบสอบความถนัดที่ใช้กันอย่างกว้างขวางในวงการแนะแนวนี้ แบ่งออกได้
เป็น 3 ประเภท คือ

1. แบบทดสอบความถนัดทั้งหมดสำหรับใช้ประโยชน์ทั่วไป (Multiple
Aptitude Battery for General Use) แบบสอบเหล่านี้ ให้คะแนนแบบสอบ
เป็นชุด ๆ ตามความสามารถที่เป็นอิสระซึ่งผ่านการวิเคราะห์ตัวประกอบมาแล้ว เช่น
แบบสอบ ดี เอ ที (D A T) เป็นต้น

2. แบบทดสอบความถนัดทั้งหมดสำหรับโครงการพิเศษ (Multiple
Aptitude Battery for Special Program) เป็นแบบสอบที่ใช้ในบริการ
พิเศษทางการทหารและพลเรือน มักจะเน้นเกณฑ์อาชีพมากกว่าทางวิชาการ เช่น
แบบสอบ จี เอ ที บี (General Aptitude Test Battery : G A T B)

3. แบบสอบความถนัดพิเศษ (Special Aptitude Test)
เป็นแบบสอบที่มีลักษณะเฉพาะพิเศษที่เกี่ยวกับการมองเห็น การได้ยิน ความคล่องแคล่ว
ในการใช้ไมเตอร์ และ ความถนัดเชิงบุคคล ความถนัดพิเศษเหล่านี้ยากที่จะรวมเข้ากับ

¹ Frederick G. Brown, Principles of Educational and Psychological Testing, 2 nd.ed. (New York : Holt, Rinehart and Winston, 1976), p.228.

แบบเดอรัฟท์อยู่ได้ เช่น แบบสอบความถนัดทางวิชาชีพ แพทย์ นิติศาสตร์ และ
วิศวกรรมศาสตร์¹ เป็นต้น

ทฤษฎีเกี่ยวกับความถนัดทางวิศวกรรมศาสตร์

บุคคลที่จะเข้าศึกษาทางด้านวิศวกรรมศาสตร์ นอกจากจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถสูงทางด้านสมองในเชิงวิชาการแล้วจะต้องมีความถนัดเฉพาะสาขาวิชาสูง อีกด้วย คือ ต้องมีความถนัดเฉพาะทางด้านคณิตศาสตร์และสถิติขั้นสูง วิทยาศาสตร์กายภาพ ความสัมพันธ์เชิงมิติ ตลอดจนความเข้าใจในโครงสร้างและการทำงานของเครื่องจักรกล วิศวกรรมศาสตร์ เป็นศาสตร์ที่มุ่งจะนำธรรมชาติมาใช้เพื่อปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ให้ดีขึ้น โดยการพัฒนาเทคโนโลยีให้ก้าวหน้าพร้อมทั้งสามารถที่จะแก้ปัญหาใหม่ ๆ ที่พบในชีวิตของตนเองได้² วิศวกรรมศาสตร์ ศึกษาเกี่ยวกับการควบคุมแรงและการนำเอาทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ประโยชน์สำหรับมวลมนุษย เป็นสาขาวิชาที่กว้างมาก ประกอบไปด้วยวิศวกรรมหลายประเภท ซึ่งจะเห็นได้จากสาขาวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เปิดสอนถึง 10 สาขาวิชา คือ วิศวะโยธา ไฟฟ้า เครื่องกล อุตสาหกรรม เหมืองแร่ อวกาศยาน สสารวจ เคมี โลหะ และ คอมพิวเตอร์³ ซึ่งวิศวกรรมในแต่ละประเภทจะเกี่ยวข้องกับทรัพยากรที่แตกต่างกันไป แต่ความถนัดพื้นฐานที่ใช้ในสาขาวิชาต่าง ๆ นั้นทุกคนต้องมีเช่นเดียวกัน คือ วิศวกรต้องมีความสามารถในการวัด การคำนวณ ตัวเลข การใช้สูตร สถิติ ต้องรู้เกี่ยวกับคุณสมบัติของวัสดุ กฎเกณฑ์ทางวิทยาศาสตร์และการมองเห็นโครงสร้างของความสัมพันธ์ในมิติต่าง ๆ ได้ ตลอดจนมีความสามารถบริหารงานและออกคำสั่งกับบุคคลอื่นได้

¹ แอน อนุสาธาณี, การตรวจสอบเชิงจิตวิทยา, หน้า 386-387.

² จุฬาลงกรณ์, มหาวิทยาลัย, คู่มือนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์, หน้า 3.

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 9.

ความถนัดเฉพาะด้านที่วิศวกรจำเป็นต้องมีนั้น แบ่งออกได้เป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ความถนัดเฉพาะทางด้านคณิตศาสตร์ชั้นสูง วิศวกรต้องรู้เกี่ยวกับ การวัด การคำนวณ การใช้สูตร สถิติ พีชคณิต และ เรขาคณิต รู้จักการวิเคราะห์ รวมทั้ง แคลคูลัส ซึ่งจำเป็นต้องใช้ในงานจักรกล ตลอดจนความสามารถในการแก้ปัญหา (Problem Solving)

2. ความถนัดเฉพาะทางด้านเหตุผลเชิงกล วิศวกรต้องรู้เกี่ยวกับวิชา ฟิสิกส์ เคมี การแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ รวมทั้งมีความรู้พื้นฐานทางเครื่องจักรกล

3. ความถนัดเฉพาะทางด้านความสัมพันธ์เชิงมิติ วิศวกรต้องสามารถ กำหนดขนาด รูปร่าง และความสัมพันธ์ของวัตถุกับบริเวณที่ว่าง มีจินตนาการเกี่ยวกับ รูปร่างลักษณะต่าง ๆ แปลภาพเสกซ์ จาก 2 มิติ เป็นรูปแบบ 3 มิติได้ รวมทั้งลำดับ ความคิดได้อย่างต่อเนื่อง รวดเร็วและถูกต้อง ¹

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แบบสอบความถนัดทางวิศวกรรมศาสตร์ด้านความสัมพันธ์เชิงมิติที่สร้างขึ้นนั้น มีทั้งแบบสอบของต่างประเทศและของประเทศไทย โดยมีผู้พัฒนาแบบสอบและทำการ ค้นคว้าวิจัยเกี่ยวข้องกับ แบบสอบความถนัดด้านความสัมพันธ์เชิงมิติ ไว้หลายชุด ซึ่ง เกี่ยวข้องกับ ความเที่ยง ความตรง ระดับความยาก และอำนาจจำแนกของแบบสอบ ดังนี้

¹ Walter V. Bingham, Aptitudes and Aptitude Testing, pp. 171 - 173 .

1. แบบสอบความถนัด ทางวิศวกรรมศาสตร์ ของต่างประเทศ

1.1 ความเที่ยงของแบบสอบ

เปอร์ซิว ครีเอทีวิตี เทสต์ (Purdue Creativity Test) เป็นแบบสอบที่ใช้วัด ผู้ที่จะเข้าทำงานในตำแหน่งวิศวกร สร้างขึ้นในปี ค.ศ. 1957-1960 ทดสอบความคิดในเชิงต่างประติษฐ์ ประกอบด้วยแบบสอบย่อย 3 ชุด คือ Fluency, Flexibility และ Total มี 2 ฟอรม์ คือ ฟอรม์ G และฟอรม์ H กลุ่มตัวอย่าง เป็นวิศวกร 64 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงชนิดความคงที่ภายในแบบ ซ้อคู่-สี่ (Split-Half) ของแบบสอบย่อยแต่ละชุด เป็น .93, .86 และ 95 ตามลำดับ ¹

คอลเลจ เอ็นทรานซ์ เอ็กแซมปีเนชัน บรอด สเปคเชียล แอปติจูด เทสต์ อีน สเปเชียล รีเลชัน (College Entrance Examination Board Special Aptitude Test in Spatial Relations) เป็นแบบสอบที่ใช้วัดผู้ที่จะเข้าศึกษาคณะในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ เริ่มใช้ในช่วงปี ค.ศ. 1950-1951 ข้อกระทงทั้งหมดเกี่ยวข้องกับรูปทรง 3 มิติ ใน 6 ลักษณะ คือ Block counting, surface development, intersections (of plane and 3-dimentional form), identical blocks, relation of solid forms และ number decorated cubes ค่าความเที่ยงของแบบสอบชุดนี้ คำนวณได้เป็นความเที่ยงชนิดความคงที่ภายในแบบ ซ้อคู่ - สี่ (Split - Half) มีค่าสูงกว่า .90 ²

¹ Oscar K.Buros, (ed.) The Sixth Mental Measurements Yearbook, 1965, p.1341.

² Oscar K.Buros, (ed.) The Fourth Mental Measurements Yearbook, 1953, p.808.

พรี-เอนจิเนียริง อภิวินัย ทดสอบ (Pre-Engineering Ability Test) เป็นแบบทดสอบที่สร้างในปี ค.ศ.1943 โดย เดอะ เกรดเรคคอร์ด ออฟฟิส ออฟ เดอะ คาร์เนกี ฟาวเดชัน (The Graduate Record Office of the Carnegie Foundation) ร่วมกับ เดอะ อเมริกัน โซไซตี้ ฟอว์ เอนจิเนียริง เอ็ดดูเคชัน (The American Society for Engineering Education) ใช้ทดสอบผู้ที่เข้าศึกษาด้านวิศวกรรมศาสตร์ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ความเข้าใจทางด้านวิทยาศาสตร์ (Comprehension of Scientific Material) และความสามารถทางคณิตศาสตร์ทั่วไป (General Mathematical Ability) มีข้อกระทงทั้งสิ้น 85 ข้อ ให้ความเวลาทำ 80 นาที มีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเป็น .90 ¹

มินเนโซต้า เอนจิเนียริง แอนาโลยี ทดสอบ (Minnesota Engineering Analogies Test) เป็นแบบทดสอบที่เริ่มใช้ ในปี ค.ศ. 1954 เพื่อทดสอบผู้ที่เข้าศึกษาด้านบัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิศวกรรมศาสตร์ และ ผู้ที่จะเข้าทำงานวิศวกรรม มี 2 ฟอร์ม คือ ฟอร์ม อี และ ฟอร์ม เอฟ แต่ละชุดประกอบด้วย 50 ข้อกระทง มีเนื้อหาเกี่ยวกับคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบทดสอบนี้เป็นชนิดความสอดคล้องภายในแบบฮอยท์ (Hoyt's analysis of variance procedure) มีค่าตั้งแต่ .75 ถึง .97 เมื่อใช้กลุ่มผู้ทดสอบตั้งแต่ 44 ถึง 448 คน ²

¹ Oscar K. Buros, (ed) The Fourth Mental Measurements Yearbook, 1953,p.812.

² Oscar K. Buros, (ed) The Fifth Mental Measurements Yearbook, 1959, pp.938-939.

เอนจิเนียริง แอน ฟิสิกัล ไซน์ แอปติจูด เทสต์ (Engineering and Physical Science Aptitude Test) เป็นแบบสอบที่สร้างขึ้นในปี ค.ศ. 1942 ใช้วัดความถนัดเพื่อเข้าศึกษาด้านวิศวกรรมศาสตร์และความถนัดทางวิทยาศาสตร์กายภาพ โดยวัดกับ นักเรียนชายหญิงที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แล้ว ประกอบด้วยแบบสอบย่อย 6 ชุด คือ ความรู้เกี่ยวกับคณิตศาสตร์, การตั้งกฎเกณฑ์ทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์, ความเข้าใจทางวิทยาศาสตร์กายภาพ, เหตุผลทางเลขคณิต ความเข้าใจทางภาษาวិทยาศาสตร์ และความเข้าใจเชิงกล¹ แต่เมื่อพิจารณาแบบสอบทุกชุดรวมกันแล้วจะเห็นว่าวัดความถนัดด้านต่าง ๆ 3 ด้านคือ ด้านคณิตศาสตร์ เหตุผลเชิงกล และ ความสัมพันธ์เชิงมิติ ค่าความเที่ยงของแบบสอบย่อยแต่ละชุดอยู่ระหว่าง .68 ถึง .93 ส่วนค่าความเที่ยงของแบบสอบทั้งชุดเป็น .96 โดยได้มาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชายหญิง 201 คน เป็นความเที่ยงชนิดแบ่งครึ่ง (Split-Half)²

1.2 ความตรงของแบบสอบ

เปอร์คิว ครีเอทีวิตี เทสต์ (Purdue Creativity Test)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ความตรงที่เสนอไว้ ในคู่มือแบบสอบ ใช้กับนักเรียนที่เรียนการออกแบบเครื่องจักร จำนวน 29 คน ใช้เกณฑ์คือ ความสามารถในการคิดแก้ไขและพัฒนาเครื่องจักรที่ทำงานผิดปกติ ซึ่งผู้สร้างแบบสอบทำขึ้น ได้ค่าสหสัมพันธ์กับแบบสอบย่อย 2 ชุด คือ Fluency และ Flexibility เป็น .16 และ .73 ตามลำดับ³

¹ Bruce V. Moore, C.J.Lapp, and Charles H. Griffin, Manual for the Engineering and Physical Science Aptitude Test, p.3.

² Oscar K.Buros, (ed.) The Third Mental Measurements Yearbook, 1949, pp. 744-745.

³ Oscar K.Buros, (ed.) The Sixth Mental Measurements Yearbook, p.1341.

คอลเลจ เอ็นทรานซ์ เอ็กแอมมิเนชัน บรอด สเปเชียล แอปติจูด เทสต์ อิน สเปเชียล รีเลชัน (College Entrance Examination Board Special Aptitude Test in Spatial Relations) เพื่อใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาปีที่ 1 ในคณะวิศวกรรมศาสตร์ ของ Cooper Union School of Engineering จำนวน 87 คน ให้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับเกรดเฉลี่ย เป็น .33 ¹

พรี-เอนจิเนียริง อภิวิดี เทสต์ (Pre-Engineering Ability Test) ให้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ กับ เกรดเฉลี่ยของนักศึกษาปีที่ 1 คณะวิศวกรรมศาสตร์ เป็น .57 ²

มินเนโซต้า เอนจิเนียริง แอนาโลยี เทสต์ (Minnesota Engineering Analogies Test) เพื่อใช้กลุ่มตัวอย่าง 158 คน ให้ค่าความตรงเชิงทำนาย (predictive validity) เป็น .30 ³

เอนจิเนียริง แอน ลิสคัล ไซน์ แอปติจูด เทสต์ (Engineering and Physical Science Aptitude Test) ใช้นักเรียนซึ่งเรียนหลักสูตรวิศวกรรม 188 คน คะแนนจากแบบสอนมีค่าสหสัมพันธ์กับเกรดเฉลี่ย, ลิสคัล, เคมี และ คณิตศาสตร์ เป็น .73 .72, .66 และ .59 ตามลำดับ ⁴

¹ Oscar K. Buros, (ed.) The Fourth Mental Measurements Yearbook, 1953, p.808.

² Oscar K. Buros, (ed.) The Fourth Mental Measurements Yearbook, 1953, p.812.

³ Oscar K. Buros, (ed.) The Fifth Mental Measurements Yearbook, 1959, pp. 938-939.

⁴ Bruce V. Moore, and Others, Manual for the Engineering and Physical Science Aptitude Test, p.6.

2. แบบสอบความถนัดทางวิศวกรรมศาสตร์ด้านความสัมพันธ์เชิงมิติของประเทศไทย

แบบสอบความถนัดทางวิศวกรรมศาสตร์ของประเทศไทยนั้นมียู่เพียงชุดเดียว คือ แบบสอบความถนัดเชิงวิศวกรรม ของคณะกรรมการวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใช้สำหรับวัดนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โปรแกรมวิทยาศาสตร์ที่สอบเข้าเรียนคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เริ่มสร้างตั้งแต่ปี พ.ศ. 2516 และได้ปรับปรุงต่อมาจนถึงในปัจจุบัน มีหลายฟอร์ม เช่น ฟอร์ม 16 ฟอร์ม 17 ฟอร์ม 23 และ ฟอร์ม 24 เป็นต้น ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับผลการวิจัย ดังนี้

2.1 ฟอร์ม 16 ประกอบด้วยแบบสอบย่อย 3 ชุด คือ

1. ความถนัดเชิงคณิตศาสตร์ มีข้อกระทง 20 ข้อ 4 ตัวเลือก ใ้เวลา 20 นาที
2. ความถนัดเชิงความสัมพันธ์กับรูปร่าง มีข้อกระทง 20 ข้อ 4 ตัวเลือก ใ้เวลา 40 นาที
3. ความถนัดเชิงเหตุผลทางวิศวกรรมศาสตร์ มีข้อกระทง 20 ข้อ 4 ตัวเลือก ใ้เวลา 30 นาที

สมคิด แก้วอรสาธ ได้ทำการวิเคราะห์แบบสอบชุดนี้โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นบุคคลที่ผ่านการสอบคัดเลือกเฉพาะข้อเขียนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เพื่อเข้าศึกษาต่อในคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2518 จำนวน 428 คน พบว่าเฉพาะชุดความถนัดเชิงความสัมพันธ์กับรูปร่างนั้นมีรายละเอียดเกี่ยวกับ คุณสมบัติของแบบสอบ ดังนี้

- 2.1.1 ความเที่ยงของแบบสอบ ทาค่าความเที่ยงชนิดความคงที่ภายใน (Internal Consistency) ด้วยสูตร กูเดอร์-ริชาร์ดสัน สูตรที่ 20 (Kuder-Richardson formula 20) ได้ค่าความเที่ยงเป็น .980

2.1.2 ความตรงของแบบสอบ ได้ทำการวิจัยหาค่าความตรง

ไว้ 3 แบบ คือ

ก. ความตรงระหว่างส่วนย่อยกับส่วนรวม (part-whole correlation) มีค่าเป็น .685

ข. ค่าความตรงเชิงทำนาย (predictive validity) มีค่าเป็น .079 โดยมีคะแนนปลายปีเป็นเกณฑ์

ค. ความตรงเชิงเทียบกลุ่ม ใ้กลุ่มตัวอย่างประชากร 4 กลุ่ม คือ นิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ และ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พบว่า บุคคลที่ผ่านการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในคณะวิศวกรรมศาสตร์ มีคะแนนสูงกว่าบุคคลที่ผ่านการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อคณะอื่น ๆ อีก 3 แห่ง อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งแสดงว่า แบบสอบชุดนี้มีความตรงเชิงเทียบกลุ่ม

2.1.3 ค่าความยากของแบบสอบ สำหรับชุดความสัมพันธ์ ด้านรูปร่าง มีข้อกระทง 20 ข้อ มีค่าความยากอยู่ระหว่าง .002 ถึง .988 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ข้อที่มีค่าความยากพอเหมาะ ($.20 \leq p \leq .80$)	มี 9 ข้อ
ข้อที่ค่อนข้างง่าย ($p > .80$)	มี 10 ข้อ
ข้อที่ยากมากเกินไป ($p < .20$)	มี 1 ข้อ

2.1.4 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบ สำหรับชุดความสัมพันธ์ ด้านรูปร่างมีข้อกระทงทั้งสิ้น 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .177 ถึง .694 โดยมี ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกเหมาะสม ($r \geq .20$) 19 ข้อ ส่วนอีก 1 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกต่ำ ($r < .20$) ซึ่งถ้าพิจารณาพร้อมกันทั้งค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบชุดนี้แล้วพบว่า มีข้อกระทงที่จัดอยู่ในช่วงความยากและอำนาจจำแนกพอเหมาะจำนวน 9 ข้อ ส่วนอีก 11 ข้อ ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข เพราะไม่อยู่ในช่วงความยาก

และอำนาจจำแนกที่เหมาะสม¹

2.2 ฟอร์ม 17

ปรับปรุงจากแบบสอบความถนัดเชิงวิศวกรรม ฟอร์ม 16 โดย
เพิ่มข้อกระทงเป็นคำถามละ 30 ข้อ มาที่ สมิธิสัมพันธ์ ได้ทำการวิเคราะห์แบบสอบฟอร์ม
นี้ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างลักษณะเดิม จำนวน 439 คน ซึ่งเฉพาะชุดความสัมพันธ์ด้านรูปร่าง
นั้น มีรายละเอียดเกี่ยวกับคุณสมบัติของแบบสอบ ดังนี้

2.2.1 ความเที่ยงของแบบสอบ

ความเที่ยงชนิดความคงที่ภายใน สูตร กูเดอร์-
ริชาร์ดสัน สูตรที่ 20 (Kuder-Richardson Formula 20) ได้เป็น .649

2.2.2 ความตรงของแบบสอบ

หาความตรง เป็น 2 ชนิด คือ ความตรงภายใน
(Part-whole correlation) ได้เป็น .688 และความตรงเชิงทำนายระหว่าง
คะแนนแบบสอบกับเกรดเฉลี่ยภาคต้นได้เป็น .182

2.2.3 ค่าความยากของแบบสอบ

สำหรับชุดความสัมพันธ์ด้านรูปร่าง มีข้อกระทงทั้งสิ้น
30 ข้อ ค่าความยากอยู่ระหว่าง .021 ถึง .982 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ข้อที่มีค่าความยากพอเหมาะ ($.20 \leq P \leq .80$) มี 10 ข้อ

ข้อที่ค่อนข้างง่าย ($P > .80$) มี 19 ข้อ

ข้อที่ค่อนข้างยาก ($P < .20$) มี 1 ข้อ

¹ สมคิด แก้วอรสาธ, "การวิเคราะห์แบบสอบความถนัดเชิงวิศวกรรม
ฟอร์ม 16" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517) .

2.2.4 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบ

สำหรับฟอร์ม 17 นี้ ในชุดความสัมพันธ์ด้านรูปร่าง มีข้อกระทงทั้งสิ้น 30 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง $-.057$ ถึง $.535$ โดยมี รายละเอียด ดังนี้

ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกเหมาะสม ($r \geq .20$) มี 20 ข้อ

ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกต่ำเกินไป ($r < .20$) มี 10 ข้อ

ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกร่วมกันสำหรับ ฟอร์ม 17 นี้ ชุดความสัมพันธ์ด้านรูปร่างนั้นมีข้อกระทงที่จัดอยู่ในช่วงพอเหมาะ ($.20 \leq p \leq .80$ และ $r \geq .20$) จำนวน 11 ข้อ ส่วนอีก 13 ข้อ ควรปรับปรุงแก้ไข¹

2.3 ฟอร์ม 23

ปรับปรุงขึ้นจากแบบสอบชุดก่อน ๆ โดยแต่ละข้อกระทงมี 4 ตัวเลือก วัด 3 ด้านเช่นเดิม ด้านละ 30 ข้อกระทง ใช้ในการสอบคัดเลือกนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เข้าเรียนคณะวิศวกรรมศาสตร์ ในหลายสถาบัน ซึ่ง วรรณษา ปุณยโชติ และ นวลจันทร์ มาลากรอง ได้ทำการวิเคราะห์ข้อกระทง โดยใช้ กระดาษคำตอบวิชาความถนัดทางวิศวกรรมศาสตร์ที่นักเรียนสอบในปี พ.ศ. 2523 สุ่มโดยวิธีสุ่มอย่างมีระบบ (Systematic Sampling) ได้ได้ผลการสอบของผู้เข้าสอบทุกคนที่ 5 จากผู้เข้าสอบทั้งสิ้น 11,700 คน ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 2,354 คน เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาข้อกระทงที่ใช้ได้คือ $r \geq .20$ และ $.10 \leq p \leq .60$ เนื่องจากเป็นข้อสอบคัดเลือก จึงต้องมีค่าความยากต่างจากเกณฑ์ทั่ว ๆ ไป

¹ มาลี สมิธสัมพันธ์, "การวิเคราะห์ตัวประกอบแบบสอบความถนัดเชิงวิศวกรรมศาสตร์ ฟอร์ม 2517" (วิทยานิพนธ์ปริกฤตมาหาบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517).

($r \geq .20$ และ $.20 \leq P \leq .80$ ซึ่งแบบสอบถาม 23 เฉพาะชุด
ความสัมพันธ์ทางด้านรูปร่างนั้นมีผลการวิเคราะห์ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

2.3.1 ความเที่ยงของแบบสอบถาม

เป็นความเที่ยงชนิดความคงที่ภายในสูตร คูเดอร์-
ริชาร์ดสัน สูตรที่ 20 ได้ค่าความเที่ยงเป็น .510

2.3.2 ความตรงของแบบสอบถาม

ไม่มีรายงาน

2.3.3 ค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

ชุดความสัมพันธ์ทางด้านรูปร่าง มีข้อกระทงทั้งสิ้น
30 ข้อ มีค่าความยากอยู่ระหว่าง .08 ถึง .67 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง
.05 ถึง .40 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ข้อที่อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ ($.10 \leq P \leq .59$ และ $.20 \leq r \leq .38$)

มี 21 ข้อ

ข้อที่ง่ายเกินไป ($.63 \leq P \leq .67$ และ $.33 \leq r \leq .40$)

มี 3 ข้อ

ข้อที่จำแนกไม่ได้ ($.08 \leq P \leq .48$ และ $.05 \leq r \leq .16$)

มี 6 ข้อ¹

¹ วรรณภา ปุณณโชติ และ นวลจันทร์ มาลากรอง, "รายงานผล
การวิเคราะห์ข้อสอบคัดเลือกวิชาความถนัดทางวิศวกรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2523 และ
2524" (กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., 2524) .

2.4 ฟอร์ม 24

แบบสอบถามนี้ปรับปรุงมาจากชุดฟอร์ม 23 มีรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับแบบสอบถาม เช่น เดียวกัน แต่จำนวนกลุ่มตัวอย่างในฟอร์ม 24 สุ่มจากจำนวนผู้เข้าสอบทั้งสิ้น 13,804 คน ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง 2,761 คน โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับชุดความสัมพันธ์ทางด้านรูปร่าง เป็นดังนี้

2.4.1 ความเที่ยงของแบบสอบถาม

ความเที่ยงชนิดความคงที่ภายใน โดยสูตร คูแควร์-ริชาร์ดสัน สูตรที่ 20 ได้เป็น .493 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเป็น 2.397

2.4.2 ความตรงของแบบสอบถาม

หาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากแบบสอบถามกับเกรดเฉลี่ยพบว่าได้ค่าสหสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ในชุดความสัมพันธ์ทางด้านรูปร่าง

2.4.3 ค่าความยากและอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

ชุดความสัมพันธ์ทางด้านรูปร่าง มีข้อกระทงทั้งสิ้น 30 ข้อ มีค่าความยากอยู่ระหว่าง .20 ถึง .91 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ ระหว่าง .09 ถึง .40 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ข้อที่อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ ($.20 \leq P \leq .60$ และ $r \geq .20$)

มี 11 ข้อ

ข้อที่ง่ายเกินไป ($P > .60$) มี 11 ข้อ

ข้อที่จำแนกไม่ได้ ($r < .20$) มี 8 ข้อ¹

¹ วรณา ปุรณโชติ และ นวลจันทร์ ขาลากรอง, รายงานการวิจัย เรื่องการวิเคราะห์แบบสอบถามเลือกวิชาความถนัดทางวิศวกรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2524 ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

3. แบบสอบความถนัดด้านความสัมพันธ์เชิงมิติของประเทศไทย

สำหรับในประเทศไทย นอกจากแบบสอบวัดความถนัดเชิงวิศวกรรมของคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แล้วยังมีผู้พัฒนาแบบสอบและทำการวิจัยที่เกี่ยวเนื่องกับแบบสอบความสัมพันธ์เชิงมิติ ซึ่งวัดความถนัดคล้ายคลึงกับความถนัดทางวิศวกรรมศาสตร์ด้านความสัมพันธ์เชิงมิติ ซึ่งควรจะได้นำมาศึกษาประกอบด้วย ดังนี้

3.1 ความเที่ยงของแบบสอบ

ในปี พ.ศ. 2514 นิตยา รัชชแก้ว¹ ได้ดัดแปลงแบบสอบดีเอที ฟอร์ม แอล (D A T Form L) ของเบนเนทท์ ซีฮอร์ และ เวสแมน (Bennet, Seashore and Wesmen) ซึ่งประกอบด้วยแบบสอบย่อย 3 ชุด คือ ความถนัดเชิงสัมพันธ์การใช้เหตุผลเชิงกล และ มิติสัมพันธ์ โดยไปทดสอบนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สายอาชีพ ในกรุงเทพมหานคร เป็นนักเรียนจากโรงเรียนช่างก่อสร้าง จำนวน 348 คน ที่สอบแบบสอบ มิติสัมพันธ์ได้ค่าความเที่ยง เป็น .8875

ในปี พ.ศ. 2521 สมจิตต์ ทิพย์สุวรรณศิริ² ได้พัฒนาแบบสอบชุดความถนัดจำแนกด้านความสัมพันธ์เชิงมิติ ตามแนวของแบบสอบดีเอที (DAT) มีจำนวนข้อกระทง 40 ข้อ 5 ตัวเลือก ให้เวลา 40 นาที กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 5 จำนวน 1,421 และ 1,070 คน หากค่าความเที่ยงด้วยสูตร ฏูเคอร์ - ริชาร์ดสัน สูตรที่ 20 ได้ค่าความเที่ยงเป็น .853 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ส่วนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้ค่าความเที่ยงเป็น .873

¹ นิตยา รัชชแก้ว, "การดัดแปลงแบบทดสอบความถนัดเชิงสัมพันธ์ การใช้เหตุผลเชิงกลและมิติสัมพันธ์ของแบบทดสอบความถนัดทั่วไป" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514).

² สมจิตต์ ทิพย์สุวรรณศิริ, "การพัฒนาแบบสอบความถนัดจำแนกด้านความสัมพันธ์เชิงมิติ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521).

3.2 ความตรงของแบบสอบ

นิตยา รัชก์แก้ว ได้ดัดแปลงแบบสอบความถนัดด้านมิติสัมพันธ์ ขึ้นในปี พ.ศ. 2514¹ คำนวณหาค่าความตรงเชิงทำนายกับกลุ่มนักเรียนจากโรงเรียน ช่างก่อสร้าง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สายอาชีพ จำนวน 348 คน โดยใช้คะแนนจากแบบสอบ ชุดนี้เป็นตัวทำนาย (Predictive) และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาชีพ และ วิชาสัมพันธ์ (เขียนแบบ ช่างกล กราฟฟิกส์) ของนักเรียนเป็นเกณฑ์ (Criteria) ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็น .74 และ .35 ตามลำดับ²

ในปี พ.ศ. 2516 ศิริกร ภูไพบูลย์³ ได้ศึกษาการใช้ความถนัด ทางมิติสัมพันธ์และเหตุผลเชิงนามธรรม ทำนายผลสัมฤทธิ์ในวิชาเรขาคณิต โดยใช้กลุ่ม ตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 จำนวน 600 คน จากโรงเรียน เขตจตุจักร พบว่า ความถนัดทางมิติสัมพันธ์ให้ค่าสหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ ในวิชาเรขาคณิต เป็น .54

¹ รายละเอียดของแบบสอบชุดนี้อยู่ในหน้า 26.

² นิตยา รัชก์แก้ว, "การดัดแปลงแบบทดสอบความถนัดเชิงสัมพันธ์ การใช้เหตุผลเชิงกล และมิติสัมพันธ์ของแบบทดสอบความถนัดทั่วไป" (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514).

³ ศิริกร ภูไพบูลย์, "การใช้ความถนัดทางมิติสัมพันธ์และเหตุผลเชิง นามธรรมทำนายสัมฤทธิ์ผลในวิชาเรขาคณิต" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516).

สมจิตต์ ทิพย์สุวรรณศิริ ได้พัฒนาแบบสอบชุดความถนัดจำแนกด้านความสัมพันธ์เชิงมิติ ขึ้นในปี พ.ศ. 2521¹ ได้คำนวณค่าความตรงร่วมสมัยของแบบสอบ ทั้งระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 5 โดยวิธีหาค่าสหสัมพันธ์แบบ เพียร์สัน โพรดัคโมเมนต์ (Pearson's Product Moment) พบว่า แบบสอบมีค่าความตรงร่วมสมัยกับ วิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เป็น .351 และ .319 ตามลำดับ ด้วยความเชื่อมั่น 99 % สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ส่วนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีค่าความตรงกับวิชาคณิตศาสตร์ เป็น .217 ด้วยระดับความเชื่อมั่น 95 %²

3.3 ค่าความยากและอำนาจจำแนกของแบบสอบ

แบบสอบชุดความถนัดจำแนกด้านความสัมพันธ์เชิงมิติ ซึ่งสมจิตต์ ทิพย์สุวรรณศิริ ได้พัฒนาขึ้น³ เมื่อทำการวิเคราะห์รายข้อแล้วพบว่า ข้อกระทงทั้งสิ้น 40 ข้อ มีค่าความยากอยู่ระหว่าง .161 ถึง .570 และมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .234 ถึง .696 สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ส่วนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีค่าความยากอยู่ระหว่าง .191 ถึง .589 และมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .289 ถึง .731⁴

¹ รายละเอียดเกี่ยวกับแบบสอบชุดนี้อยู่ในหน้า 26.

² สมจิตต์ ทิพย์สุวรรณศิริ, "การพัฒนาแบบสอบชุดความถนัดจำแนกด้านความสัมพันธ์เชิงมิติ" (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521).

³ รายละเอียดเกี่ยวกับแบบสอบชุดนี้อยู่ในหน้า 26.

⁴ สมจิตต์ ทิพย์สุวรรณศิริ, "การพัฒนาแบบสอบชุดความถนัดจำแนกด้านความสัมพันธ์เชิงมิติ" (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521).

สรุปผลการวิจัยที่ เกี่ยวข้องกับแบบสอบถามถนัดทางวิศวกรรมศาสตร์

ด้านความสัมพันธ์ เชิงสถิติ

จากการศึกษาผลการวิจัยที่ เกี่ยวข้องกับแบบสอบถามถนัดทางวิศวกรรมศาสตร์ ด้านความสัมพันธ์ เชิงสถิติ พบว่า ในแง่ความเที่ยง ความตรง ความยาก และอำนาจจำแนกของแบบสอบถามทั้งของต่างประเทศและในประเทศไทย พอจะสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1 สรุปค่าความเที่ยง ความตรง ความยาก และค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามถนัดทางวิศวกรรมศาสตร์ด้านความสัมพันธ์ เชิงสถิติ

	ความเที่ยง	ความตรง	ความยาก	อำนาจจำแนก
แบบสอบถามต่างประเทศ	.68 ถึง .93	.16 ถึง .73	-	-
แบบสอบถามประเทศไทย	.38 ถึง .649	.182 ถึง .688	.021 ถึง .982	-.057 ถึง .535

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย